

Dpłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

ILUSTROWANA

REPUBLIKA

ROK XVI

ŁÓDŹ,

3 STYCZNIA 1938 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

№ 2

Anglia podejmie akcję przeciw Włochom i Niemcom

Ustalenie nowej zdecydowanej linii politycznej.—Ster polityki zagranicznej przejdzie w ręce Vansittarta, zwolennika ścisłego współdziałania z Francją

Łondyn nie liczy już na możliwość porozumienia z Hitlerem

LONDYN, 2 stycznia.

(PAT) Zainteresowanie prasy angielskiej koncentruje się dokola nominacji sir Roberta Vansittarta na utworzone specjalnie dla niego doniosłe stanowisko głównego doradcy dyplomatycznego rządu. Wszystkie dzienniki bez wyjątku podkreślają znaczenie utworzenia tego stanowiska i powierzenia go Vansittartowi.

Powszechnie postrzeżenie to komentowane jest jako awans i definitywne umocnienie wpływów sir Roberta Vansittarta. Podkreślają m. inn., że na swym nowym stanowisku korzystać on będzie z prerogatywy bezpośredniego dostępu do premiera, tak, jak z dostępu tego korzysta doradca gospodarczy, sir Friderik Leuty Ross. Biorąc pod uwagę wybitną osobistość sir Roberta Vansittarta, jego indywidualność oraz doświadczenie w sprawach polityki zagranicznej, nabyte przez sprawowanie stałego kierownictwa Foreign Office przy 5 kolejnych ministrach spraw zagranicznych (Henderson, lord Reading, sir Jehne Simon, sir Samuel Hoare i minister Eden), nominacja Vansittarta uważana jest za znaczne wzmoczenie w brytyjskiej polityce zagranicznej kierunku przezeń reprezentowanego.

Jak wiadomo, poglądy jego zmierzają

DO ŚCISLEJ WSPÓLPRACY Z FRANCJĄ I DO MAKSYMALNEGO SPOTEGOWANIA BRYTYJSKICH ZBROJEŃ. VANSITTART UCHOZI PONADTO ZA PRZECIWNIKA „OSI RZYM — BERLIN” I ZA ZWOLENNIKĄ WZMOCNIENIA WSPÓLPRACY W. BRYTANII Z PAŃSTWAMI WSCHODNIEJ I POŁUDNIOWO-WSCHODNIEJ EUROPY.

W kołach politycznych podkreślają, że utworzenie stanowiska głównego doradcy dyplomatycznego i powierzenie go Vansittartowi następuje po wzięciu lorda Halifaxa w Niemczech, z czego wnioskuje

O NEGATYWNYCH REZULTATACH ROZMÓW Z KANCLERZEM HITLEREM

i innymi przewodcami Trzeciej Rzeszy.

Niektóre dzienniki przyrównują nowe funkcje Vansittarta do działalności podróżujących ambasadorów nadzwyczajnych, jak np. amerykańskiego, Norman Davisa, i niemieckiego, von Ribbentropa.

Głosy prasy angielskiej są, bez względu na kierunek polityczny, jednolite w życzliwej ocenie tej nominacji. „Times” uważa, że wybór na to stanowisko sir Roberta Vansittarta był oczywisty i naturalny. Niedługo przed — pisze dzien-

nik — polityka zagraniczna nie posiadała większego znaczenia dla egzystencji i przyszłości W. Brytanii. Nigdy przedtem polityka zagraniczna nie zajmowała tak dalece umysłów brytyjskich i nie wpływała tak dalece na codzienne interesy obywateli, chociażby samo tylko zagadnienie dozbrojenia, z którym nowa nominacja jest związana, stanowi dowód, jak dalece

ŚWIADOMOŚĆ ZNACZENIA POLITY-

KI ZAGRANICZNEJ PRZENIKNEŁA NA RÓD BRYTYJSKI—KOŃCZY „TIMES”.

Zbliżony do min. Edena „Jorkshire Post” stwierdza, że mianowanie sir Roberta Vansittarta na nowoutworzone w całości całość struktury Foreign Office stanowisko głównego doradcy dyplomatycznego dowodzi zwiększonej potrzeby szerokiej koncepcji w dziedzinie polityki zagranicznej.

„Manchester Guardian”, podkreślając,

że sprawy zagraniczne stały się bardziej

ważne z chwilą, gdy RÓWNOWAGA MOCARSTW ZACHODNICH EUROPY ZOSTAŁA CONAJMNIJ ZACHWIANA

i gdy sytuacja europejska znów jest głównie decydowana przez politykę równowagi sił, uważa, że ten stan rzeczy, jak również rola Vansittarta narzuciły konieczność uwolnienia go od pracy administracyjnej.

Rzeczy faszystowskie w Rumunii

Wymiana depech pomiędzy premierem Gogą a Mussolinim. — Mniejszości stanowią blisko połowę obywateli

Praga, 2 stycznia.

„Prager Tageblatt” pisze w związku z nowym rządem rumuńskim, iż powszechnie wiadomo do kogo zwracają się kryte uczucia miłości p. Goga i Cuzy. Jak dalece dadzą się powodować tymi uczuciami, pokaże czas.

Pismo zaznacza, że obok 13.000.000 Rumunów mieszka w Rumunii 6.000.000 osób należących do mniejszości narodowych. Najliczniejszą mniejszość stanowią Węgrzy (1.500.000), następnie idą Żydzi (850.000), Niemcy (780.000), Ukraińcy (720.000), Bułgarzy (350.000), Turcy (250.000) i Rosjanie (150.000). Rumunia podpisała traktat mniejszości 10-go września 1919 r. Mniejszości rumuńskie

znajdują się pod opieką Ligi Narodów. Pozatym w traktacie pokojowym Rumunia wzięła na siebie jeszcze specjalne zobowiązanie: wszyscy zamieszkałi w Rumunii Żydzi, których przynależności państwowej nie ustalono, powinni uzyskać obywatelstwo rumuńskie. Przeciwno temu postanowieniu występowali Goga i Guza, żądając rewizji praw obywatelskich nadanych na podstawie wspomnianego zobowiązania międzynarodowego.

Czerniowce, 2 stycznia.

Magistrat Czerniowiec otrzymał 154 decyzje sądu kasacyjnego na mocy których wiele rodzin żydowskich pozbawiono obywatelstwa rumuńskiego. O-

gólna liczba rodzin żydowskich pozbawionych obywatelstwa w Czerniowcach wynosi dotychczas 376.

Rzym, 2 stycznia.

(PAT) Między premierem rumuńskim Gogą a Mussolinim nastąpiła wymiana telegramów. W odpowiedzi na telegram rumuńskiego premiera wysłany z okazji objęcia przezeń rządów, Mussolini stwierdza, że nie tylko wspólne pochodzenie łączy oba narody, ale również wiele innych czynników powinno wpłynąć na urzeczywistnienie twórczej współpracy między narodem włoskim a rumuńskim.

Wagony kolejowe przymarzły do szyn

Katastrofalne mrozy na Wileńszczyźnie. — Opóźnienia w komunikacji kolejowej. — Rzeki na Kresach pod lodem

WARSZAWA, 2 stycznia.

Na terenie całej Polski w dniu wczorajszym zanotowano gwałtowny spadek temperatury. Szczególnie silne mrozy

dają się odczuwać we wschodniej części kraju.

W wielu miejscach na Niemnie i Dźwinie lody wynoszą już do 25 cm. grubości.

Z powodu wyjątkowo silnych mrozów na terenie wileńskiej dyrekcji kolejowej, zdarzyły się wypadki PRZYMARZANIA WAGONÓW KOLEJOWYCH DO SZYN.

Na stacjach kolejowych pod Dżisną, gdzie wystąpiły mrozy 30-stopniowe, z powodu przymarznięcia wagonów, uległy OPÓŹNIENIU PRZESYŁKI TOWAROWE.

Na wszystkich większych budowlach w Warszawie, jak i na prowincji PRZERWANO ROBOTY WSKUTEK SPADKU TEMPERATURY.

Przy wznoszeniu kilku gmachów państwowych w Warszawie zastosowano jednak osłony, umożliwiające pracę mimo mrozów.

Warszawa, 2 stycznia.

W dniu dzisiejszym miał miejsce wstrząsający wypadek na stacji Pruszków. Mianowicie mieszkaniec Brwinowa, Czesław Pilichowski, bezrobotny, wyskoczył z pociągu i stanął twarzą do lokomotywy.

Kilku pasażerów chciało ratować mężczyznę, lecz ten rzucił się pod pędzący pociąg i został na miejscu rozszarpany w kawalki.

Likwidacja organizacji hitlerowskich w Brazylii

Wszelka działalność narodowych socjalistów — zakazana

PORTO ALEGRE, 2 stycznia.

(PAT) Szeł policji stanowej kapitan Jose Costa Monteiro wydał rozporządzenie, zakazujące wszelkiej działalności niemieckich narodowych socjalistów na tutejszym terenie zabronione są zebrania, manifestacje i noszenie odznak, używanych przez liczne tysiące Niemców. Szeł

policji zebrał też obfity materiał, dowodzący że w szkołach niemieckich nie uczono wcale języka portugalskiego. W wywiadzie udzielonym tutejszej prasie szeł policji oświadczył, że nie może zezwalać na cudzoziemskie manifestacje partyjne, skoro zlikwidowane zostały wszystkie partie narodowe.

Znany uczyony otrzymał złoty medal

Sztandar amerykański na nowo odkrytych terenach

Waszyngton, 2 stycznia.

Na mocy specjalnej uchwały kongresu amerykańskiego, przyznano znajemu badaczowi antartydy, Lincolnowi Ellsworthowi złoty medal, specjalnie dla tego celu ufundowany.

Wyjątkowe to odznaczenie przyznane zostało Ellsworthowi za jego wybit-

ne zasługi w czasie lotów do antarktydy w listopadzie i grudniu 1935 r., kiedy pierwszy zatknął flagę amerykańską na terytorium, na którym nigdy dotąd nie stała stopa ludzka. Ellsworth przyłączył do Stanów Zjednoczonych obszar, obejmujący 350.000 mil. kw. (z)

Życzenia p. premiera dla marszałków obu izb

Warszawa, 2 stycznia.

(PAT) Pan prezes rady ministrów gen. Sławoj Składkowski wysłał z okazji Nowego Roku depeche z życzeniami do p. marszałka senatu Al. Frystora i p. marszałka sejmu St. Cara.

Wcielenie Palestyny do Imperium Brytyjskiego?

Projekt angielskiej federacji syjonistycznej. — Czy przyszłe państwo żydowskie uzyska statut dominium brytyjskiego?

London, 2 stycznia.
Kierownictwo Brytyjskiej Federacji Syjonistycznej postanowiło wysunąć oficjalnie projekt wcielenia Palestyny do Imperium Brytyjskiego. Jak się ŻAT dowiaduje, projekt ten popierany jest szczególnie przez lorda Melchetta, lady Reading oraz rab. Perlzweiga. Sprawa ta była obszernie omawiana na posiedzeniu egzekutywy Brytyjskiej Federacji Syjonistycznej w ubiegłą środę.

Inicjatorzy tegoż wniosku wychodzą z założenia, że zasadniczo interesy Żydów oraz Anglii w Palestynie są identyczne, dlatego też — uwzględniając ogólną konstelację polityczną — najbardziej celowym rozwiązaniem będzie wcielenie Palestyny do Imperium Brytyjskiego.

Na forum publicznym z wnioskiem tym wystąpił rab. Perlzweig na wielkim zgromadzeniu Brytyjskiej Federacji Syjonistycznej, zwołanym na poniedziałek, 3 stycznia. Wystąpienie na tym zgromadzeniu ma być doniosłym etapem w stanowisku syjonistów angielskich, to też do tego zgromadzenia przywiązuje się dużą wagę. Na zgromadzeniu niedzielnym, które odbędzie się pod przewodnictwem lady Reading, wygłoszą przemówienia prof. Z. Bródetzki, dr Nahum Goldman, rab. Perlzweig i Goold blumm.

Aczkolwiek wspomniany **WNIOSEK O WCIENIE PALESTYNY DO IMPERIUM BRYTYJSKIEGO** wysuwany jest przez Brytyjską Federację Syjonistyczną, utrzymują jednak, że Światowa Egzekutywa Syjonistyczna oraz Agencja Żydowska odnosią się z sympatią do tej propozycji.

Co się tyczy stanowiska rządu angielskiego w stosunku do omawianego wniosku znalazł się on w skomplikowanej sytuacji. Z jednej strony koła rządowe — jak ŻAT się dowiaduje — uważają za godny powitania wniosek tego rodzaju. Z drugiej jednak strony jest dla rządu angielskiego wielce niedogodnym zaakceptowanie wniosku, zmierzającego do wcielenia do Imperium Brytyjskiego obszaru mandatowego, który formalnie znajduje się do dyspozycji Ligi Narodów i mandat nad którym powierzono Anglii. Nie należy się więc spodziewać, aby omawiany wniosek mógł uzyskać oficjalną sankcję rządu angielskiego. Sytuacja może jednak ulec istotnej zmianie, gdy proklamowane będzie państwo żydowskie w Palestynie.

Zwolennicy tego wniosku nie oczekują przeto, aby żydowska Palestyna natychmiast

UZYSKAŁA STATUT DOMINIUM BRYTYJSKIEGO.

Warunkiem przedwstępnym jest utworzenie niezależnego państwa żydowskiego, podczas gdy obszar mandatowy nominalnie podlega Lidze Narodów.

Poza tym należy usunąć jeszcze jedną trudność, zanim Palestyna stałaby się dominium brytyjskim. Według obowiązujących ustaw w tym celu wymagana byłaby zgoda wszystkich dominium angielskich.

Z wyluszczonej więc względów kwestii statutu dominialnego dla Palestyny nie będzie chyba narazie wysuwana. Na

Nowy proces w Sowieciech

London, 2 stycznia.

„Daily Telegraph” donosi, że Eriwanu w stolicy armeńskiej republiki sowieckiej odbył się na nowy masowy proces polityczny.

Pod zarzutem uprawiania polityki separatystycznej st. i 8-miu wyższych urzędników, między innymi prezes armeńskiego banku państwowego Memikilian, rektor armeńskiego uniwersytetu, prof. Engikarian i dwaj zastępcy funkcjonariusze ministerstwa rolnictwa, Kalantarian i Szakiasarian. (z)

tomiast zwolennicy tego ruchu wysunęli postulat, aby przyszłe państwo żydowskie, gdy stanie się częścią składową państwa brytyjskiego, korzystało z zagwarantowanej autonomii wewnętrznej

Jerozolima, 2 stycznia.

Prasa donosi, że między 20 a 30 stycznia minister kolonii ogłosi oświadczenie o nominacji nowej komisji brytyjskiej, która natychmiast po tym wyje-

dzie do Palestyny. Jak przypuszczają, nowa komisja składać się będzie z osobistości, które do tej chwili nie miały styczności z kwestią palestyńską.

„A-Difea” informuje, iż kilku wyższych urzędników zaproponowało, aby nowa komisja składała się z osób, które współpracowały z administracją palestyńską, lecz propozycja ta została odrzucona.

Nowy Wysoki Komisarz przybędzie

do Palestyny około 15 lutego. W ciągu stycznia będzie on utrzymywał kontakt z ministerstwem kolonii, aby zaznajomić się z sytuacją w kraju. Przypuszczalnie nie wygłosi on żadnej enuncjacji w sprawie nowego kursu politycznego, póki nowa komisja brytyjska nie przedłoży swego sprawozdania. Wnioski nowej komisji będą zrealizowane dopiero po tym, gdy będą przedłożone Komisji Mandatowej w styczniu 1938 roku.

Jak skonfiskowano transport białej truciizny

Na tropie olbrzymiej afery. — Sensacyjne aresztowanie w Wiedniu. — Udaremnione plany przemysłników opium

Wiedeń, 2 stycznia.

Sledztwo, dotyczące wykrycia przez mytu 300 kg. opium w magazynie wiedeńskiego dworca południowego, prowadzone jest przez władze tutejsze w tempie gorączkowym.

Dotąd wyszło na jaw, że przemysłnicy mieli zamiar przewiezienia tej olbrzymiej ilości „białej truciizny” z Wiednia do Czechosłowacji, przyczem w Wiedniu miała być zorganizowana centrala przemytu na całą Europę.

Wszystkie te plany pokrzyżowała jednakże czujność policji wiedeńskiej.

Dotąd jest wiadome, że najprawdopodobniej przesyłka ta pochodzi z Francji południowej, aczkolwiek poważne ślady prowadzą do Jugosławii.

Przesyłka ta zawierała opium w stanie półsurowym, którego kilogram kosztuje przeciętnie 70 szylingów.

Przy aresztowanych tutaj trzech przemysłników znaleziono ogromne sumy pieniężne, przeznaczone na koszt dalszego transportu, opłacającego się sowsicie.

Opium, które nadeszło do Wiednia zadeklarowane jako otręby pszenne

miało odejść pod podobną deklaracją w dalszą drogę, oclone właśnie jako otręby.

Zaznaczyć należy, że celem skutecznego zwalczania handlu opium, władze tutejsze kontrolują dokładnie nadchodzące do Wiednia podejrzaną przesyłki, obserwując następnie adresatów, aby w ten sposób dostać w swe ręce winnych.

Dyrekcja policji wiedeńskiej znajduje się obecnie w ścisłym kontakcie z władzami zagranicznymi, celem należytego wyświetlenia tej afery, oczekując przede wszystkim relacji władz jugosłowiańskich, zwłaszcza, że jeden z aresztowanych przemysłników pochodzi z Jugosławii.

Tajemnicza śmierć kobiety w Krakowie i zaginięcie jej 4-letniej siostrzenicy

Kraków, 2 stycznia.

(PAT) Władze bezpieczeństwa w Krakowie zajęte są rozwiązaniem zagadki tajemniczej śmierci kobiety i zaginięcia dziecka. Przed kilku dniami przybyła do krewnych w Krakowie żona kupca, Pola Edelman z Zawiercia. W ubiegłą środę wraz ze swą siostrzenicą, Franlą Lunenfeld, odwiedziła znajomych przy ul. Celnej w Podgórzu, skąd udała się następnie do domu, dotąd jednak nie powróciła. Policja rozpoczęła poszukiwa-

nia za zaginioną, której zwłoki znaleziono przypadkiem dopiero w wieczór sylwestrowy pomiędzy wsiami Rząską a Biezanowem, w pow. krakowskim.

Na zwłokach nie zauważono śladów gwałtownej śmierci, jak również śladów rabunku. Przeprowadzona sekcja zwłok zdaje się wskazywać na śmierć, spowodowaną porażeniem mięśnia sercowego. Towarzystwo zmarłej 4-letniej dziewczynki dotychczas, mimo energicznych poszukiwań, nie odnaleziono.

Szkoła złodziejska wykryta w Warszawie

Jak przygotowywano kadry złodziei kieszonkowych

Warszawa, 2 stycznia.

Policja śledcza w Warszawie dokonała niezwykle sensacyjnego wykrycia szkoły złodziejskiej przy ul. Krochmalnej 11.

W domu tym zamieszkuje Jakób Pomeranc, nestor złodziei warszawskich, stary włamywacz, recydywista.

Pomeranc w mieszkaniu swoim założył szkołę złodziejską, do której werbował wyrostków z ulicy, ucząc chłopców kradzieży kieszonkowych na specjal-

nych manekinach. Po wykładach teoretycznych młodociani złodzieje, pod okiem starych fachowców, praktykowali na targowiskach.

Policja aresztowała „dyrektora szkoły”, Jakóba Pomeranca, i jego pomocników, a zarazem „profesorów” tej osobliwej uczelni, mianowicie Szlamę Mergelbauma i Joela Pasterbaka. Poza tym zatrzymano kilku adeptów szkoły złodziejskiej.

Maszynista i palacz w płomieniach

Pasażerowie pociągu cudem uniknęli śmierci

Bukareszt, 2 stycznia.

Na dworcu kolejowym w Craiva wydarzył się wstrząsający w swej grozie wypadek.

Oto w nocy zajeżdżał pociąg pośpieszny Timisoara — Bukareszt na stację.

Zauważono wówczas, że maszynista i palacz na lokomotywie przedstawiają żywe pochodnie.

Palacza nie zdołano uratować, zwo-

ki jego są niemal zupełnie zwęglone, maszynistę sprowadzono do szpitala, lecz jego stan jest beznadziejny.

Pociąg zatrzymał się kilkadziesiąt metrów za stacją z powodu wyczerpania się zapasu pary i tylko dzięki temu pasażerowie cudem uniknęli groźnej katastrofy.

Przyczyna wypadku nie została dotychczas wyjaśniona.

GRAND-KINO

Pocz. o godz. 4-ej

OSTATNIE 2 DNI!

Przedziwne kłamstwo Niny Petrowny

z IZA MIRANDA i FERNANDEM GRAVETEM w rol. głównych

W 2-im tygodniu CENY MIEJSC ZNIŻONE, III — 1,09, II — 1,50 i I — 2,20, na wszystkie seansy

OSTATNIE 2 DNI!

Przez usuwanie krzywd społecznych — do jedności i siły narodowej

PAULA WESSELY

genialna aktorka.

Niezapomniana bohaterka filmów „Maskarada” i „Epizodu”

w swoim najnowszym wspaniałym filmie p. t.

JEJ NAJWIĘKSZY BŁĄD

Wkrótce w kinie „PALACE”

Premier węgierski w Austrii

Budapeszt, 2 stycznia.

(PAT) Premier Daranyi i minister oświaty Homan odjechali w sobotę wieczorem do Badenu pod Wiedniem w charakterze ściśle prywatnym. Pobyt ministrów w Austrii trwać ma co najmniej tydzień. Jak przypuszczają, premier Daranyi powróci do Budapesztu dopiero w przeddzień konferencji włosko-austriackiej, oznaczonej na 10 stycznia.

Dr. G. Krausz

choroby oczu
ul. Piotrkowska 86
Powrócił

Bitwa na froncie Teruel trwa

Oddziały rządowe znajdują się jeszcze we wschodnich dzielnicach miasta.—49 zabitych podczas bombardowania Barcelony

Oddziały włoskie walczą w szeregach gen. Franco

Jean (Andaluzja), 2 stycznia.
(PAT) Jak podaje korespondent Havasa, wojska rządowe posunęły się naprzód na froncie na południe od Jean w kierunku Alcala Real, zajmując nowe stanowiska na południe od Cerro Pelea i na północ od drogi, wiodącej z Alcala Real do Priego. Marsz ten dokonany został niespodziewanie i wojska rządowe zajęły szybko teren o dużym znaczeniu strategicznym.

Barcelona, 2 stycznia.

(PAT) Ministerstwo obrony narodowej ogłasza następujący komunikat:

Front Lewantu — rankiem dnia 1-go stycznia nieprzyjacieli

PONOWIŁ OFENZYWE

w dwóch kierunkach przy udziale licznego lotnictwa i silnej artylerii. Zmusze ni byliśmy opuścić Conduc, lecz piecho ta nasza zajęła dawne pozycje, jakle po siadał nieprzyjacieli nazewnatz tej miejscowości, przy czym wszystkie próby natarcia wroga na te linie spełzły na niczym.

Na południe od Muela de Teruel nieprzyjacieli skierował swe natarcie na wzgórze 1076, które opuściliśmy we wczesnych godzinach popołudniowych, lecz po wspólnym przeciwnatarciu odzyskaliśmy je z nastaniem nocy. Następnie sparaliżowaliśmy wszystkie ataki nieprzyjacielskie i udaremiliśmy próby dostania się do Teruelu. Na pozostałych frontach nie szczególnego.

St. Jean de Luz, 2 stycznia.

(PAT) Według nadeszłych tu wiadomości, bitwa o Teruel prowadzona była podczas burzy śnieżnej. Temperatura wynosiła 12 st. poniżej 0. W niektórych miejscach powłoka śnieżna sięgała 1 metra, utrudniając bardzo ruchy wojsk, w szczególności artylerii. Natarcie powstańców na północ od Teruel rozpoczęło się od miejscowości Xaldecero, podczas gdy na południu kolumny gen. Franco zbliżyły się do miejscowości Castralbo. Oddziały rządowe trzymają się jeszcze

WE WSCHODNICH DZIELNICACH TERUELU.

Z powodu śniegu manewr na skrzydłach musiał ulec osłabieniu, a kontynuowanie działań wojennych zależne będzie w dużej mierze od poprawienia się stanu pogody.

Wojska rządowe podejmują gwałtowne przeciwnatarcie, aby powstrzymać pochód wojsk gen. Franco.

Rzym, 2 stycznia.

(PAT) Virginio Gayda, omawiając na łamach „Xoce d'Italia” bitwę pod Teruel, pisze, że wojska rządowe pod dowództwem płk. Rojo zamierzały zmusić powstańców do przyjęcia bitwy na odcinku najsłabszej brzońcy i najmniej dogodnym. Równocześnie chciano zdobyć stolicę prowincji, co choćby częściowo mogło zrównoważyć wielkie straty terytorialne poniesione w roku 1937. Atak na Teruel został podjęty nieoczekiwanie

dnia 15 grudnia o godz. 7 rano. Szturmo wa dywizja międzynarodowa Listera oraz inne oddziały rządowe o łącznej sile 100 tysięcy nie napotkawszy z początku na opór, okrzykiły Teruel, aby odciąć go od Saragossy. Powstańcy uruchomili wówczas rezerwy złożone z 6 dywizyj, z którymi współpracowało lotnictwo i artyleria legionistów włoskich. W ciągu dwóch dni ofensywa wojsk rządowych została wstrzymana.

Saragossa, 2 stycznia.

(PAT) Agencja Havasa donosi: W stanie zdrowia rannego pod Teruelem amerykańskiego dziennikarza Edwarda Neila nastąpiło w nocy, mimo przeprowadzonej transfuzji krwi, wybitne pogorszenie. Dziś o godz. 11 rano ranny zmarł.

Barcelona, 2 stycznia.

(PAT) W sprawie wczorajszego

bombardowania Barcelony przez samoloty powstańcze, ministerstwo obrony ogłosiło komunikat, donoszący, że na kilka minut przed g. 19-tą samoloty przechodzące z Palma na Majorce, lecące na dużej wysokości, opuściły się nad Barceloną, przy czym zatrzymały motory, aby ich nie usłyszano i zrzuciły na centrum miasta kilka bomb. Liczba zarejestrowanych dotychczas ofiar bombardowania wynosi 49 zabitych i 60 rannych.

Cztery zamachy w Szanghaju na japońskie oddziały wojskowe i przedzalnę należące do Japończyków

SZANGHAJ, 2 stycznia.

(PAT) Agencja Domei donosi: W dniu wczorajszym dokonali chińscy terroryści czterech dalszych zamachów, obrzucając bombami japońskie przedzalnę bawełny oraz japońskie oddziały wojskowe. Pięciu japońskich żołnierzy oraz pięciu Chińczyków odniosło rany.

SZANGHAJ, 2 stycznia.

(PAT) Dziś rano jakiś osobnik położył bombę przed domem prezesa stowa-

rzyszenia kupców ryżu Ku-Szing-Hi, który był jednym z trzech przewodniczących stowarzyszeń obywateli Szanghaju. Przypomnieć należy, że w dniu 30 grudnia zamordowany został członek jednego z tych stowarzyszeń, Lo-Pa-Hong. W chwili podłożenia bomby Ku-Szing-Hi był nieobecny w domu, w związku z czym przypuszczają, że chodziło tu tylko o ostrzeżenie. Dwie inne bomby znalezione w ogrodzie prywatnej rezydencji generalnego konsula japońskiego

Działacz chiński zamordowany

Krwawy zamach w koncesji francuskiej w Szanghaju

Szanghaj, 2 stycznia.

W dzielnicy koncesji francuskiej w Szanghaju dwaj Chińczycy kilkoma strzałami rewolwerowymi zamordowali znanego w chińskich kołach działacza społecznego, dyrektora elektrowni wodociągów i tramwajów, w Nantao, Lupehonga. Był on znany jako wybitny filantrop i chiński działacz katolicki.

W ostatnim okresie Lupehong współ-

pracował również w t. zw. Komitecie Obywateli Chińskich dla pomocy uchodźcom.

Pewna odłama społeczeństwa chińskiego przypisywały Lupehongowi próby nawiązania współpracy z japończykami i dlatego panuje w Szanghaju powszechne przekonanie, że Lupehong padł z rąk chińskich partyzantów-terorystów. (z)

640 łodzi podwodnych

posiadają floty głównych państw

Londyn, 2 stycznia.

(PAT) Referent morski „Sunday Times” podkreśla ogromny wzrost liczby łodzi podwodnych w świecie. Same tylko floty siedmiu głównych państw mają 639 łodzi podwodnych czynnych lub będących w budowie. Dziennik zauważa przy tej sposobności, że traktat morski angielsko-niemiecki, ograniczający do 45 proc. tonażu angielskiego tonaż niemiecki, nie stawia żadnych ograniczeń co do liczby niemieckich łodzi podwod-

nych, tak iż budując łodzie podwodne, Niemcy zwiększają swą flotę, która liczy obecnie już 61 łodzi podwodnych, z czego 36 pełni już służbę. Liczba ta stanowi dla Anglii — jak pisze dziennik — oczywiste niebezpieczeństwo. Zdaniem pisma — najlepszą odpowiedzią dla łodzi podwodnych są kontrtorpedowce, dlatego też budowa okrętów tego typu została przez admiralację przyspieszona. Rok 1938 będzie pod tym względem rekordowym dla marynarki angielskiej.

Nowe wyroki śmierci w Sowietach

Wielki proces na Białorusi

Moskwa, 2 stycznia.

(PAT) W Czaisach na Białorusi zakończył się proces członków „Kontrowolucyjnej Grupy Szkolniczej”, która, wedle wersji oficjalnej, „sabotowała złośliwie rozporządzenia rządowe”.

Z głównych oskarżonych sekretarza rejonowego komitetu partyjnego Feld-

mana, st. agronoma Bubiela i zastępcę przewodniczącego rejonowego komitetu wykonawczego Moskalewa skazano na karę śmierci przez rozstrzelanie, 2-ch na 25 lat więzienia każdego, 1-go na 16 lat więzienia, pozostałych — na kary od 3 do 10 lat więzienia.

Ile wojska może zmobilizować Ameryka na wypadek wybuchu wojny

WASZYNGTON, 2 stycznia.

(PAT) Pułkownik Johnson, zastępca sekretarza stanu obrony narodowej, ogłosił w wojskowym miesięczniku „The Coast Artillery Journal” artykuł, poświęcony obecnemu stanowi armii amerykańskiej oraz szybkości, z jaką może być przeprowadzona jej mobilizacja w wypadku wojny. W artykule tym stwierdza on, że w razie niespodziewanego wybuchu wojny Stany Zjednoczone dysponować będą natychmiast 300-tysięczną armią, w miesiąc później 500-tysięczną, a po upływie 4 miesięcy — ar-

mią, liczącą 1.230 tys. ludzi. Równocześnie donosi „New York Times”, że w najbliższym czasie zostanie utworzona baza wodnosamolotów na Alasce. Inna baza powstanie w pobliżu Sitki, gdzie już od dwóch miesięcy czynną jest eskadra, składająca się z 6 dalekodystansowych samolotów patrolowych. Podobne bazy utworzone zostaną również na wyspie Kadiak, gdzie departament marynarki zakupił ostatnio potrzebne tereny, oraz na wyspach Aleuckich.

Zgon admirała amerykańskiego

Waszyngton, 2 stycznia.

(PAT) Zmarł tu w wieku lat 74 admirał w stanie spoczynku Hilary Polard Jolce. Pełnił on służbę w czasie wojny światowej i był delegatem St. Zjednoczonych na konferencję w sprawie ograniczenia zbrojeń w Genewie w r. 1926.

8 milionów bezrobotnych w Ameryce

Waszyngton, 2 stycznia.

(PAT) W memoriale, przesłanym prezydentowi Rooseveltowi, narodowe biuro do spraw bezrobocia podaje, iż na dz. 20 listopada 1937 r. liczba bezrobotnych w Stanach Zjednoczonych wynosiła 7.822.912 osób.

Paszporty dla uchodźców niemieckich

Paryż, 2 stycznia

We Francji zaczęto już wydawać paszporty dla uchodźców z Niemiec na podstawie konwencji genewskiej w sprawie uchodźców niemieckich. Francja należy do pierwszych państw, które konwencję tę podpisały. Rząd francuski utworzył komitet złożony z przedstawicieli różnych kierunków w łonie emigracji niemieckiej pod kierownictwem b. berlińskiego prezydenta policji, Alberta Rzezińskiego. Właściciel takiego paszportu będzie w okresie ważności tego dokumentu mógł wyjeżdżać i wracać do Francji.

Obowiązkowe rozjemstwo we Francji

Ustawa została przedłużona

Paryż, 2 stycznia.

(PAT) Izba Deputowanych na ostatnim swym posiedzeniu przyjęła projekt ustawy, przedłużający umowy o obowiązkowym rozjemstwie, który był przedmiotem długotrwałych rokowań parlamentarnych. Projekt przyjęty został w brzmieniu kompromisowym, opracowanym przez senat. Przedłuża on umowy zbiorowe tylko na dwa miesiące. Jak wyjaśnił premier w Izbie Deputowanych, przedłużenie tych umów na tak krótki okres czasu umożliwi doprowadzenie do końca rokowań w sprawie nowych umów

Nieście pomoc najbiedniejszym

Pamiętajmy o najbiedniejszych i głodnych

Apel pana prezydenta Godlewskiego do społeczeństwa łódzkiego. — 30 tysięcy dzieci musi być dożywianych. — Niech każdy spełni swój obowiązek wobec Pomocy Zimowej

Prezydent m. Łodzi p. M. Godlewski wygłosił przed mikrofonem Rozgłośni Łódzkiej następujące przemówienie:

Długotrwały kryzys gospodarczy i bezrobocie dokonały olbrzymich zmian w życiu tysięcy rzesz ludzi pracy, niszcząc wiele jednostek materialnie i moralnie.

Skutki bezrobocia: nędza, głód, choroby przybrały tak znaczne rozmiary, że przeciwdziałać im można tylko dużymi środkami materialnymi i wysiłkiem całego narodu. Wysiłek ten był wielki, został uwieczniony pięknymi rezultatami, Rząd Najjaśniejszej Rzeczy-

pospolitej przez zorganizowanie Funduszu Pracy, przez zainicjowanie akcji pomocy zimowej, na której czele stanęli najwyżsi przedstawiciele władz państwowych, przez tegoroczną zbiórkę, przeprowadzoną przy udziale Najwyższych Czynników, dał wyraz swojej woli niezłomnej zwalczania tego wielkiego zła.

Na apel rządu odpowiedzieli godnie przede wszystkim samorządy, organizując w szerokim zakresie planowe roboty inwestycyjne. Olbrzymie sumy, przeznaczane na zwalczanie bezrobocia, obciążają budżety państwowe i samorządowe.

Akcje pomocy i opiekuńcza nad bezrobotnymi i ich rodzinami musi prowadzić społeczeństwo i dać na nią środki. Do spełnienia tej roli zostało wezwane przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Polski Śmigłego-Rydza.

Wzorem roku ubiegłego utworzono Ogólnopolski Komitet Bezrobotnym. W Łodzi powstał Oddział tego Komitetu.

Łódź — miasto fabryczne — należy do rzędu tych, które kryzys gospodarczy odczuły szczególnie dotkliwie. Według przybliżonych obliczeń **ŁÓDŹ MA WIĘCEJ NIŻ 30 TYSIĘCY BEZROBOTNYCH I PÓLBZROBOTNYCH** pracujących mniej niż cały tydzień, żywicieli rodzin.

W r. 1936-37 Obywatelski Komitet otrzymał od społeczeństwa łódzkiego około 2 milionów złotych świadczeń. Kwoty te zostały zużyte na pomoc żywnościową, opałową, odzieżową i lekarską dla 11 tysięcy rodzin. W szkołach dokarmiano na koszt Komitetu 20 tysięcy dzieci. Wyniki dotąd, jakie Komitet osiągnął uzyskano przez ofiarną współpracę 2 tysięcy osób, które, nie

szczedząc czasu i sił, bezinteresownie pomagały przy udzielaniu pomocy bezrobotnym.

Jako przewodniczący Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Bezrobotnym, sumując na progu Nowego Roku wyniki prac za rok ubiegły, w imieniu korzystających z pomocy, Komitetu i własnym, składa

GORĄCE PODZIĘKOWANIE SPOŁECZEŃSTWU ŁÓDZKIEMU

za dotychczasowe poparcie oraz tym wszystkim osobom, które współdziałały w pracach Komitetu w roku ubiegłym.

Jednocześnie wyrażam nadzieję, że społeczeństwo łódzkie, które już wielokrotnie zdało dobrze egzamin obywatelski, poprzez obecną akcję pomocy bezrobotnym przez powszechny w niej udział i zwiększenie swej ofiarności. Bo, jeśli stać nas było w roku 1914, kiedy Łódź znalazła się w ogniu walk zaborczych armii, na uruchomienie szeroko zakrojonej pomocy bezrobotnym i wyniszczonym braciom; jeśli w tym samym czasie w szeregach Legionistów znalazły się gotowe do poświęceń dla odzyskania Niepodległości jednostki ofiarne z Łodzi; jeśli w roku 1920 stać nas było na bohaterские walki w obronie całości granic Polski; jeśli Łódź wzięła tak wybitny udział w składaniu kosztowności i pieniędzy na pożyczkę Odrodzenia; jeśli mieliśmy ofiarne serca, kiedy chodziło o pomoc powodziannym, dotkniętym srogą klęską, i o wielu lat samorutnie opiekowaliśmy się bierobotnymi, — to dziś, kiedy świta nam jutrenka lepszych czasów, wyteżmy wszystkie siły, aby

ZEBRAĆ POTRZEBNE SUMY NA ZAŁĘGNANIE BEZROBOCIA I NĘDZY SZEROKICH MAS BIEDNEJ LUDNOŚCI MIASTA.

Potrzeby są olbrzymie, olbrzymi więc musi być nasz wysiłek.

Obecnie już otrzymuje pomoc bezpośrednio lub pośrednio na rachunek Komitetu około 10 tysięcy rodzin. Zgłoszenia napływają w dalszym ciągu. Szczególną uwagę Komitet poświęcić musi dożywianiu dzieci i młodzieży, uczęszczających do szkół powszechnych, przedszkół, szkół średnich i na kursy dokształcające, gdyż z pośród nich najwięcej zagrożonych jest gruźlicą. Według obliczeń lekarzy szkolnych **30 TYSIĘCY DZIECI I MŁODZIEŻY MUSI BYĆ DOŻYWIANYCH.**

Mniej-więcej taka sama liczba potrzebuje odzieży, bielizny, obuwia, pomocy szkolnych. Dzieci te powinny również korzystać z kolonii letnich.

Na przeprowadzenie minimalnego programu Komitetu potrzebna jest suma 600 tysięcy złotych miesięcznie, a na okres miesięcy zimowych więcej niż 3 miliony złotych.

Wierzę, że sumę wymienioną do społeczeństwo łódzkie, i że wszyscy pracujący lub mający dochody spełnią swój obowiązek i złożą świadczenia na rzecz pomocy bezrobotnym przynajmniej w granicach norm, ustalonych przez Ogólnopolski Komitet.

Wierzę, że w tej akcji, zmierzającej do ulżenia doli bezrobotnych nie zabraknie nikogo. Wszyscy łodzianie, bez względu na przynależność narodową, wyznaniową, staną do walki z wrogiem, któremu na imię — nędza.

Dyżury opieki

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: H. Duszkiewiczowa (Zgierska 87), J. Hartman (Brzezińska 24), W. Rowińska (Plac Wolności 2), A. Perelman i S-ka (Cegielińska 32), J. Cymmer (Wólczańska 37), W. Danielecki (Piotrkowska 127), K. Wójcicki (Napiórkowskiego 27), K. Kempfli (Karolewska 48).

Styczeń	Dzisiaj	Genowefa
3	Jutro	Tytusa
Poniedziałek	Wschód słońca	7.43
	Zachód słońca	15.34
	Wschód księżyca	0.54
	Zachód księżyca	16.04
	Długość dnia	10.33
	Przybyło dnia	00.06

Furiat wybił szybę w kwaciarni i zniszczył kwiaty

W dniu wczorajszym umysłowo-chory w czasie ataku szału wytlukł dużą szklaną wystawową w kwaciarni firmy „Stanisława“ przy ul. Piotrkowskiej Nr. 36 a następnie zniszczył część kwiatów. Jakże wystawione były w witrynie sklepowej. Kres awanturze położyła policja zatrzymując i obezwładniając furiata, którego pogotowie przewiozło do szpitala.

Nazwiska furiata nie ustalono z braku dokumentów i niepoczytalnego stanu. (a)

Dodatkowa komisja poborowa

W dniu 15 b. m. w lokalu przy ulicy Piotrkowskiej 165 urządza dodatkowa komisja poborowa dla PKU. Łódź-Miasto I.

Zgłosić się winni poborowi rocznika 1916 i starszych, którzy dotychczas nie stawali do przeglądu wojskowego, nie mają uregulowanego stosunku do służby wojskowej, zamieszkują na terenie 2, 3, 5, 8, 9 i 11 komisariatu P. P. i otrzymali imienne wezwania z łódzkiego starostwa grodzkiego.

17 stycznia urządza dodatkowa komisja poborowa dla P.K.U. Łódź-powiat Stawic się winni poborowi z powiatu łódzkiego, którzy dotychczas nie stawali do przeglądu wojskowego.

29 stycznia urządza dodatkowa komisja poborowa dla P.K.U. Łódź-miasto II. Zgłosić się winni poborowi rocznika 1916 i starszych, którzy nie stawali dotychczas do przeglądu wojskowego, zamieszkują na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisariatu P. P. i otrzymali imienne wezwania z łódzkiego starostwa grodzkiego.

EUROPA
P. 4, 6, 8, 10

Królowa Przedmieścia
Reżyseria: EUGENIUSZ BODO
Muzyka: J. PETERSBURSKI
W rol. gł. GROSSÓWNA — ZABCZYŃSKI
SIELAŃSKI — ORWID — GIERASIEŃSKI

Ceny miejsc na wszystkie seanse od **30 gr.**

Życzenia noworoczne w urzędzie wojewódzkim przyjmował p. wojewoda Hauke-Nowak

W dniu 1 stycznia r. b. w sali reprezentacyjnej gmachu Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przy ul. Ogrodowej p. wojewoda łódzki Aleksander Hauke-Nowak oraz d-ca O.K. gen. Langner — przyjmowali życzenia noworoczne dla P. Prezydenta Rzeczypospolitej i Rządu.

O godzinie 12.45 zgromadziło się około 1000 osób, reprezentujących władze powiatowe, samorządowe, organizacje zawodowe i gospodarcze.

P. wojewoda i gen. Langner przyjmowali życzenia przybyłych reprezentantów do godzin 16-ej. (a)

Zbiórka powszechna na szkolnictwo polskie zagranicą

(a) Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą, w porozumieniu z Towarzystwem Pomocy Polonii Zagranicznej przystępuje do zorganizowania, wzorem lat ubiegłych, szóstej z rzędu powszechnej zbiórki na cele szkolnictwa polskiego za granicą w czasie od 15 stycznia do 15 lutego 1938 r.

Losy ośmiomilionowej rzeszy Polaków, pozostających poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, powinny jak najbardziej obchodzić społeczeństwo polskie w odbudowanym Państwie.

W szczególnej mierze winny budzić zainteresowanie losy milionów dzieci polskich i młodzieży, narażonych pod obcymi rządami na wynarodowienie.

Dla uniknięcia lub przynajmniej zmniejszenia niebezpieczeństwa wynarodowie-

nia niezbędne jest utrzymanie i dalszy rozwój szkolnictwa polskiego zagranicą.

W odczuciu potrzeb, którym ma służyć wymieniona zbiórka, kuratorium zezwala na jej przeprowadzenie, z tym, że zbiórka będzie zorganizowana wśród rodziców i opiekunów młodzieży szkolnej, a dobrowolne datki mogą być składane na ręce upoważnionych do tego członków zarządów opiek szkolnych czy też specjalnych komitetów rodzicielskich. Dalej kuratorium zaleciło, aby pracownicy szkolni brali udział w pracach lokalnych komitetów, a samej akcji nadali charakter wychowawczy, wyjaśniając młodzieży w szkołach położenie ich rówieśników poza granicami Rzeczypospolitej.

Samobójstwo właściciela sklepu Wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie

Wczoraj o godzinie 9.30 wieczorem celnym strzałem w usta odebrał sobie życie 27-letni Stanisław Siwa, właściciel sklepu kolonialnego przy ul. Prądyńskiej 20.

Kiedy rodzina denata usłyszała strzał i wbiegła do pokoju, nieszczęśliwy mężczyzna już dogorywał. Wezwano nie-

zwłocznie pogotowie Czerwonego Krzyża. Przybyły lekarz stwierdził jedynie zgon.

Na miejsce przybyli przedstawiciele policji, którzy wdrożyli dochodzenia. Na razie przyczyny samobójstwa nie ustalono. Zwłoki zabezpieczono na miejscu, celem dokonania sekcji. (gr).

CASINO
P. 4, 6, 8 i 10

Towarzysze Broni
(LA GRANDE ILLUSION)

ENTUZJAZM I ZACHWYT
wywołał na wczorajszej premierze arcyfilm reż. Jean'a Renoir p. t.

Temat, jakiego nigdy nie było!

Każdy kto jest syty, każdy kto zarabia pamiętać powinien o ciężkiej doli bezrobotnych
Konto P. K. O. 70.200 Pomoc Zimowa

